

## LIIKENNE- JA VIESTINTÄVALIOKUNNAN MIETINTÖ 25/2006 vp

**Hallituksen esitys ihmishengen turvallisuudesta merellä vuonna 1974 tehdyn kansainvälisen yleissopimuksen liitteen muutosten hyväksymisestä sekä laeiksi sopimusmuutosten lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja merilain 6 luvun 9 §:n muuttamisesta**

### JOHDANTO

#### *Vireilletulo*

Eduskunta on 25 päivänä lokakuuta 2006 lähettänyt liikenne- ja viestintävaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen ihmishengen turvallisuudesta merellä vuonna 1974 tehdyn kansainvälisen yleissopimuksen liitteen muutosten hyväksymisestä sekä laeiksi sopimusmuutosten lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja merilain 6 luvun 9 §:n muuttamisesta (HE 223/2006 vp).

#### *Asiantuntijat*

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- merenkulkuneuvos Aila Salminen, liikenne- ja viestintäministeriö
- osastopäällikkö, hallitusneuvos Tomi Vuori, sisäasiainministeriö, rajavartio-osasto.

Lisäksi kirjallisen lausunnon ovat antaneet

- sisäasiainministeriö
- Merenkululaitos
- Suomen Konepäällystöliitto
- Suomen Merimies-Unioni ry
- Ahvenanmaan varustamoyhdistys
- Rahtialusyhdistys
- Suomen Varustamoyhdistys.

### HALLITUKSEN ESITYS

Eduskunnan hyväksyttäväksi annetaan ihmishengen turvallisuudesta merellä vuonna 1974 tehdyn kansainvälisen yleissopimuksen liitteen V lukuun vuonna 2004 tehdyt muutokset. Merilakia muutetaan siten, että aluksen päälliköllä on ammatillisen arvionsa mukaan oikeus kenenkään estämättä ryhtyä toimenpiteisiin, jotka ovat

tarpeen ihmishengen turvaamiseksi merellä. Yleissopimuksen liitteen muutosten voimaansaattamislain voimaantulosta on tarkoitus säätää tasavallan presidentin asetuksella. Merilain muutoksen voimaantulosta on tarkoitus säätää valtioneuvoston asetuksella.

## VALIOKUNNAN KANNANOTOT

### **Perustelut**

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa lakiehdotusten hyväksymistä muuttamattomina seuraavin huomautuksin.

### **Yksityiskohtaiset perustelut**

*6 luvun 9 §. Hyvän merimiestaidon noudattaminen.* Merilaki on merenkulun yleislaki, jonka säännökset kattavat merenkulun eri tilanteet mukaan lukien meripelastustilanteet. Nyt säädetävän merilain 6 luvun 9 §:n muutoksen tarkoituksena on varmistaa, että aluksen päälliköllä on ammatillisen arvionsa mukaan oikeus kenenkään estämättä ryhtyä toimenpiteisiin, jotka ovat tarpeen ihmishengen turvaamiseksi merellä.

Meripelastusta säätelee erityislakina meripelastuslaki (1145/2001). Meripelastuslain 10 §:n mukaan jokaisella on velvollisuus ilmoittaa vaaratilanteesta merellä meripelastuskeskukselle tai meripelastuslohkokeskukselle ja ryhtyä omaloitteisesti toimenpiteisiin vaarassa olevan pelastamiseksi. Pykälän mukaan meripelastusjohtajan määräyksestä jokainen, joka oleskelee vaara- tai onnettomuusalueella taikka sen läheisyydessä, on periaatteessa velvollinen avustamaan

meripelastustoimen tehtävässä, jollei pätevä syy ole esteenä. Meripelastuslain 11 a §:n mukaan meripelastusjohtaja voi myös tietyin edellytyksin tilapäisesti kieltää liikkumisen etsintä- ja pelastusalueen merialueella ja rajoittaa sitä.

Esityksen valmistelussa on kiinnitetty huomiota nyt ehdotettavan pykälän ja meripelastuslain 11a §:n keskinäiseen suhteeseen, ja esityksessä on todettu, että merilakiin nyt ehdotettavalla säännöksellä ei ole tarkoitus muuttaa valitsevaa asiantilaa. Valiokunta toteaa, että merilain muutoksella ei ole tarkoituksena muuttaa muutoinkaan suhdetta yleislakina olevan merilain ja erityislakina olevan meripelastuslain välillä. Tarkoituksena onkin, että pelastustointen johtamisvastuu määräytyy edelleen meripelastuslain mukaisesti.

### **Päätösehdotus**

Edellä esitetyn perusteella liikenne- ja viestintävaliokunta ehdottaa,

*että eduskunta hyväksyy ihmishengen turvallisuudesta merellä vuonna 1974 tehdyn kansainvälisen yleissopimuksen liitteeseen 20 päivänä toukokuuta 2004 tehdyt muutokset ja*

*että lakiehdotukset hyväksytään muuttamattomina.*

Helsingissä 29 päivänä marraskuuta 2006

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

|      |                         |                        |
|------|-------------------------|------------------------|
| pj.  | Markku Laukkanen /kesk  | Eero Reijonen /kesk    |
| vpj. | Matti Kangas /vas       | Pertti Salovaara /kesk |
| jäs. | Leena Harkimo /kok      | Arto Seppälä /sd       |
|      | Saara Karhu /sd         | Timo Seppälä /kok      |
|      | Marjukka Karttunen /kok | Harry Wallin /sd       |
|      | Risto Kuisma /sd        | Lasse Virén /kok       |
|      | Reino Ojala /sd         | Raimo Vistbacka /ps.   |
|      | Erkki Pulliainen /vihr  |                        |

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Mika Boedeker.